משניות מבוארות

מסכת שקלים פרק ה

״ב כסלו

הַקְטֹרֶת הָיְתָה מֹעֶרֶבֶת מִכָּפָה מִינִי בְשָׂמִים שֶׁסִּכּוּם כּוֹלֵל שִׁבָּה הָיָה שֹׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנֶה מָנִים. שֶׁכָּל מָנֶה מִשְּׁקָלָהּ מֵאָה דִינָרִים, וּבְכָל יוֹם הָיוּ מַקְרִיבִין מִנָּהּ חֲצִיָּהּ בְּבֹקֶר וְחֲצִיָּהּ בֵּין הָעַרְבַּיִם. וּמִנֵּהּ מָנִים הָיָה הַכֹּהֵן גָּדוֹל מְכַנֵּס מִלֹּא חָפְנָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְהִנֵּה בְּשִׁבְעָה בְּשׁוּעוֹת יֵשׁ בָּה שֵׁם״ד יָמִים. נִמְצָא שִׁבְשִׁנָּה בְּשׁוּעָה נִשְׁאַר בָּהּ מֵיתֶר י״א מָנִים שֶׁהָיָה בָּהּ, כְּדֵי לְהַשְׁלִים לִמְנוֹת הַמְּעוּבָּרֶת. וְעוֹד נוֹתֵר בּוֹ מִתְּנוּ מָנִים שֶׁל הַכֹּהֵן גָּדוֹל. לְאֵלּוּ הָיוּ נִכְנָסִין כָּל מִנֵּי מָנִים בְּחָפְנָיו שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, וְאַחַת לְשִׁשִּׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה הָיָה עוֹשֶׂה רַק חֲצִי הַכִּפּוּת. וְהַנִּשְׁאָרִים הַשְּׁלִימוּ לְחֲצִי הַשָּׁנִי.

ה) מותר הקטרת מְשִׁיָּבָה הָעֲבָרָה **מה הָיוּ עושין בה** כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מִתְרוֹמֵת הַקְּטֹרֶת, וְהָלֵא יְרִיכִין לְקַבֵּל כָּל שָׁנָה מִתְרוֹמֵת אוֹתָהּ שָׁנָה, **מִפְּרִישִׁין מִמֶּנָּה** מִן תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה **שֹׁרֶר הָאֻמָּנִין לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן** וְדָנוּי כְּמִכְרוֹ אוֹתָהּ לְאֻמָּנִין, וְנַעֲשֶׂה חַיָּלִין **וּחוֹזְרִין וּלוֹקְחִין אוֹתָהּ** אֶת הַקְּטֹרֶת מִיַּד הָאֻמָּנִין בְּכֶסֶף **מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן. אם בָּא קִטְרָת הַחָדָשׁ בְּזְמַנּוֹ, לוקחין אוֹתָהּ מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן.** וְאִם לֹא שֶׁלְּאֵלּוּ הָיוּ מְמַנִּים מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן, לוקחין אוֹתָהּ **מִן הַיְּשִׁיבָה.** גַּם אִם לֹא חִלְּלוּהָ, דְּשֶׁכְּשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהַשְׁנוֹת מִן הַיְּשִׁן, וּבִירוּשָׁלַיִם רָאוּ הַשְּׁנָה פְּרֵשׁ. אִם בָּא הַחָדָשׁ, אֶקְרוּשׁ הַחָדָשׁ קָאֵי, וְאִם לֹא, שֶׁלֹּא קִדְּשוּ בְּיָדוֹ בְּיוֹם זֶה לְ אַדֵּר אֶלָּא יוֹם ל״א, אֵין בָּא הַקְּטֹרֶת בְּיוֹם ל׳ מִן הַיְּשִׁנָּה. **ו) המקדיש נִכְסֵי שֶׁדֶה סְתָם הַקְּדֵשׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְהָיוּ דְּבָרִים שֶׁהָם רְאוּיִין לְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר** כְּגוֹן קְטֹרֶת, **יִתְּנוּ לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא,** דְּסָבַר הַקְּדֵשׁ מִתְחַלֵּל עַל הַמְּלָאכָה, וְלָכֵן יוֹצֵא לְחֻלִּין דָּבָר הַנִּקְדָּשׁ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין דָּבָר אַחֵר כְּנֵכֶס הַתְּחִיָּה. דְּסוֹבֵר רַב קַטְרֶת אֵינוֹ עֲדַיִן מִתְרוֹמֵת הַקְּדֵשׁ, אֶלָּא מִתְחַלֵּל עַל הַמְּלָאכָה. וְלָכֵן אֲמַרְנוּ שֶׁאֵין מִשְׁלַמִּין לָהֶם בְּקַטְרֶת, אֶלָּא מַחֲלִיפִּין לַהֶם מִתְּרוּמַת הַקְּדֵשׁ שֶׁהָיוּ אוֹתָן עַל מְעוּת אֲחֵרוֹת. **וְנוֹתְנִין אוֹתָן לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן, וחוזרים ולוקחין אוֹתָן לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן, וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן.** וְאִם לֹא בָּא קִטְרַת הַחָדָשׁ בְּזְמַנּוֹ, **לוקחין אוֹתָהּ מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן.** וְאִם לֹא בָּא הַקְּטֹרֶת עֲדַיִן מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן, לוקחין אוֹתָהּ **מִן הַיְּשִׁנָּה.** גַּם אִם לֹא חִלְּלוּהָ, דְּשֶׁכְּשֶׁאֵינוֹ מְבִיאֵנִין מִן הַיְּשִׁן, וּבִירוּשָׁלַיִם רָאוּ הַשְּׁנָה פְּרֵשׁ. אִם בָּא הַחָדָשׁ, אֶקְרוּשׁ הַחָדָשׁ קָאֵי, וְאִם לֹא, שֶׁלֹּא קִדְּשוּ בְּיָדוֹ בְּיוֹם זֶה לְ אַדֵּר אֶלָּא יוֹם ל״א, אֵין בָּא הַקְּטֹרֶת בְּיוֹם ל׳ מִן הַיְּשִׁנָּה. **ז) המקדיש נִכְסֵי שֶׁדֶה סְתָם הַקְּדֵשׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְהָיוּ דְּבָרִים שֶׁהָם רְאוּיִין לְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר** כְּגוֹן קְטֹרֶת, **יִתְּנוּ לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.** דְּסָבַר הַקְּדֵשׁ מִתְחַלֵּל עַל הַמְּלָאכָה. וְלָכֵן יוֹצֵא לְחֻלִּין דָּבָר הַנִּקְדָּשׁ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין דָּבָר אַחֵר כְּנֵכֶס הַתְּחִיָּה. דְּסוֹבֵר רַב קַטְרֶת עֲדַיִן מִתְרוֹמֵת הַקְּדֵשׁ, אֶלָּא מִתְחַלֵּל עַל הַמְּלָאכָה. וְלָכֵן אֲמַרְנוּ שֶׁאֵין מִשְׁלַמִּין לָהֶם בְּקַטְרֶת, אֶלָּא מַחֲלִיפִּין לַהֶם מִתְּרוּמַת הַקְּדֵשׁ שֶׁהָיוּ אוֹתָן עַל מְעוּת אֲחֵרוֹת. **וְנוֹתְנִין אוֹתָן לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן, וחוזרים ולוקחין אוֹתָהּ** מֵאַת הָאֻמָּנִין **בְּכֶסֶף מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן** גַּם לְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁאֵין מִשְׁלַמִּין לָהֶם בְּקַטְרֶת, אֶלָּא לְמָנָה הַקְּדוּשִׁין, שֶׁדֶּשֶׁן סְתָם הַקְּדֵשׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת, **וְהָיְתָה בָּהֶן בְּהַמָּה** שֶׁהִיא לְהַקְרִיבָהּ, אֶלָּא בְּיַיִן הַנִּסָּךְ וְהָיָה חֵלֶק מִהֶן זְכָרִים, וְחֵלֶק מִהֶן נְקֵבוֹת, **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, זְכָרִים יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי קָרְבָּן עוֹלוֹת, וּנְקֵבוֹת יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת.** רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, זְכָרִים עַצְמָן יַקְרִיבוּ עוֹלוֹת, וּנְקֵבוֹת יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת, וְשֹׁאַר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָשְׁוָה שְׁנֵיהֶן, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חִלֵּק. אָמַר רַבִּי פִּפַּיס. שֶׁמֵּעְתִּי שֶׁהַמְקַדֵּשׁ בְּבָרוּשׁ, כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְהַמְקַדֵּשׁ סְתָם, כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. **ח) המקדיש נִכְסֵי בְּהֵמָה שֶׁלֹּא הָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,** יֵינוֹת, שְׁמָנִים וְעִרּוּסוֹת. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי עוֹלוֹת הַמִּין וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת, וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. ט) אַחַת לְשָׁלֹשִׁים יוֹם, מְשַׁעֲרִין אֶת הַלִּשְׁכָּה, כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלָתוֹת מְאַרְבַּע, עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע. מִשָּׁלֹשׁ וְעָמְדוּ מְאַרְבַּע, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע, שֵׁיֵּד הַקֹּדֶשׁ עַל הָעֲלִיּוֹנָה. וְאִם הִתְעִלְּעָה סֹלֶת, הִתְעִלְּעָה לוֹ. וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן, הֶחְמִיץ לוֹ. וְאֵינוֹ מְכַבֵּס אֶת מְעוּתָיו, עַד שֶׁיָּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרֻצֶּה.**

פרק ה א אֵלּוּ הֵן הַמְמֻנִּין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, יוֹחָנָן בֶּן פִּנְחָס עַל הַחוֹתְמוֹת, אֶחָיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַנְּסָכִים, מַתִּתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל הָיָה מְמֻנֶּה עַל הַפִּיסּוֹת הַגּוֹרָלוֹת מְהַכְּהֲנִים, מִי שֶׁיִּזְקְפָהוּ בְּעֲבוֹדָה.

״ב כסלו

רְאוּיִן לְמִזְבֵּחַ **יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת.** רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, **רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁאוֹמֵר יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי הַבַּיִת.** מִדִּבְרֵי **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חִלֵּק לְקָרְבָּנוֹת, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה אֶת מִדָּתוֹ** הַכֹּל לְבֶדֶק הַבַּיִת, **וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חִלֵּק** שֶׁאוֹמֵר שֶׁהַמְקַדֵּשׁ דַּעְתּוֹ חֵלֶק לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְחֵלֶק לְמִזְבֵּחַ. **אָמַר רַבִּי פִּפַּיס, שֶׁמֵּעְתִּי כְּדִבְרֵי שֶׁיְּהֵן.** שֶׁהַמְקַדֵּשׁ בְּבָרוּשׁ שֶׁאֹמֶר בְּהֵמָה וְנִכְסִים לְהַקְדֵּשׁ, כְּיָן שֶׁפֵּרֵשׁ אוֹתוֹ וְלֹא אָמַר בְּהֵמָה לְמִזְבֵּחַ. וְנִכְסֵי לְבֶדֶק הַבַּיִת. הֲרֵי הַכֹּל לְבֶדֶק הַבַּיִת, **כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְהַמְקַדֵּשׁ סְתָם,** שֶׁאֹמֶר כָּל נְכָסַי לְהַקְדֵּשׁ, **כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.** דְּכָל דָּבָר יְהֵא הַקְּדֵשׁ לְדָבָר הָראוּי לוֹ, בְּהֵמָה לְקָרְבָּן, וּשְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. **ח) הַמְקַדֵּשׁ נְכָסִים וּסְתָם קְדֻשָּׁה לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ** בְּהֵמָה שֶׁהָיוּ בָּהֶן מוּמִין, **שְׁמָנִים וְסוּלְתוֹת,** שֶׁהֵן רְאוּיִין לְמִזְבֵּחַ. **יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי עוֹלוֹת הַמִּין וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת,** וְנִבְקְבוֹת **יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת.** רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, זְכָרִים עַצְמָן יַקְרִיבוּ עוֹלוֹת, וּנְקֵבוֹת יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת, וְשֹׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה שְׁנֵיהֶן, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חִלֵּק. אָמַר רַבִּי פִּפַּיס. שֶׁמֵּעְתִּי שֶׁהַמְקַדֵּשׁ בְּבָרוּשׁ, כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְהַמְקַדֵּשׁ סְתָם, כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. **ט) אַחַת לְשָׁלֹשִׁים יוֹם,** מְשַׁעֲרִין אֶת הַלִּשְׁכָּה, כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלָתוֹת מְאַרְבַּע, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע. מִשָּׁלֹשׁ וְעָמְדוּ מְאַרְבַּע, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע, שֵׁיֵּד הַקֹּדֶשׁ עַל הָעֲלִיּוֹנָה. וְאִם הִתְעִלְּעָה סֹלֶת, הִתְעִלְּעָה לוֹ. וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן, הֶחְמִיץ לוֹ. וְאֵינוֹ מְכַבֵּס אֶת מְעוּתָיו, עַד שֶׁיָּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרֻצֶּה. **אם** אֵלּוּ הֵן הַמְמֻנִּין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. **יוֹחָנָן בֶּן פִּנְחָס** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַחוֹתְמוֹת** שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ. **אֶחָיָה בֶּן שְׁמוּאֵל** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַנְּסָכִים** וְרַ״ב גּוֹרֵס עַל הַקְּטֹרוֹת, וְהָיוּ הָבָ. **מַתִּתְיָה** בֶּן **שְׁמוּאֵל** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַפִּיסּוֹת** הַגּוֹרָלוֹת מִהַכֹּהֲנִים, מִי שֶׁיִּזְקְפָהוּ בַּעֲבוֹדָה.

״ב כסלו

ה) פִּתְחִיָּה הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַקִּינִּין** שֶׁזֶּה וְזֶה וְיוֹלֶדֶת הָיוּ צְרִיכִים לְהָבִיא, וְהָיוּ נוֹתְנִים הַמָּעוֹת לְשוֹפֵר שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ, וְהַמְמֻנִּים קוֹנִים בָּהֶן הַקִּנִּים. **פִּתְחִיָּה, זֶה** מִלְּשׁוֹן מְבִנְתְּוֹת פָּרֹשׁ, שֶׁזֶּהוּ מִקְרְבָּן מִינִי אַחֲשְׁוֵרוֹשׁ, וְתוֹסִ׳ שֶׁלֹּא לְמָנָה לְוָי, שֶׁחֵי כָּל הַרְבֵּה שָׁנִים. **אֶלָּא לְמָנָה נִקְרָא שְׁמוֹ פִּתְחִיָּה עַל הַקִּנִּין. פִּתְחִיָּה, זֶה מְרֻדְּכָי. לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ פִּתְחִיָּה, שֶׁהָיָה פּוֹתֵחַ בְּדָבָרִים וְדוֹרֵשׁ, וְיוֹדֵעַ שֶׁבָּעוֹ לְשוֹן. בֶּן אַחִיהָ עַל הַמָּעוֹת. בֶּן בַּבִּי עַל הַפְּקִיעִין. בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל. הַגֶּרֶס בֶּן לֵוִי עַל הַשִּׁיר. בֵּית גַּרְמוּ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים. בֵּית אַבְטִינָס עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת. אֶלְעָזָר עַל הַפְּרוֹכוֹת. וּבִנְיָמִן עַל הַמְלוּכוֹת: ב אין פוחתין משלשה גזברין ומשבעה אמרכלין, ואין עושין שְׁרָרָה עַל הַצִּבּוּר בְּמִנּוֹן פָּחוֹת מִשְּׁנַיִם, חוּץ מִבֶּן אֶחָיָה שֶׁעַל חוֹלֵי מָעַיִם וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפְּרוֹכוֹת, שֶׁאוֹתָן קִבְּלוּ רוּב הַצִּבּוּר עֲלֵיהֶן: ג אַרְבָּעָה חוֹתְמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, וְקַרְנוֹ עֲלֵיהֶן, עַגָּל, זָכָר, גְּדִי, חוֹטֵא. בְּן עַזַּאי אוֹמֵר, חֲמִשָּׁה הָיוּ, וְאַרְמְיָת כְּתוּב עֲלֵיהֶן, עַגָּל, זָכָר, גְּדִי, חוֹטֵא דַל, וְחוֹטֵא עָשִׁיר. עַגָּל מִשְּׁמֹשׁ עִם נִסְכֵּי בָקָר גְּדוֹלִים וְקִטְנִים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת. גְּדִי מִשְּׁמֹשׁ עִם נִסְכֵּי צֹאן גְּדוֹלִים וְקִטְנִים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת, חוּץ מִשֶּׁל אֵילִים. זָכָר מִשְּׁמֹשׁ עִם נִסְכֵּי אֵילִים בִּלְבָד. חוֹטֵא מִשְּׁמֹשׁ עִם נִסְכֵּי שֶׁלֹּשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁל מִצּוֹרְעִין: ד מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ נְסָכִים הוֹלֵךְ לְ אֵצֶל יוֹחָנָן שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַחוֹתְמוֹת, נוֹתֵן לוֹ מָעוֹת וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתָם. בָּא לוֹ אֵצֶל אֲחִיָּה שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַנְּסָכִים, וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָם וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ נְסָכִים. וְלֵעֶרֶב בָּאִין זֶה אֵצֶל זֶה, וְאִם הוֹתִירוּ אֲחִיָּה שֶׁהוּא עַל הַחוֹתְמוֹת וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתָם. וְאִם הוֹתִירוּ לְהַקְדֵּשׁ. וְאִם פָּחוּת, הָיָה מְשַׁלֵּם יוֹחָנָן מִבֵּיתוֹ, שֵׁיֵּד עַד הָעֶרֶב. אִם מוֹצְאִין לוֹ כְּדֵי חוֹתְמוֹ, נוֹתְנִין לוֹ. וְאִם לֹא הָיָה לוֹ. וְשָׁם הָיוּם כְּתוּב עֲלֵיהֶן מִפְּנֵי הָרְמָאִין: **ו** שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, אַחַת לְשֹׁכַת הַכְּלִים, לְשֹׁכַת חֲשָׁאִים יִרְאֵי חֵטְא נוֹתְנִים לְתוֹכָהּ בַּחֲשָׁאִי, וַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְפָּרְנְסִים מִתּוֹכָהּ בַּחֲשָׁאִי. לְשֹׁכַת הַכֵּלִים, כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב כֵּלִי, זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ. וְאַחַת לְשִׁלְשִׁים יוֹם, גִּזְבָּרִין פּוֹתְחִין אוֹתָהּ. וְכָל כֵּלִי שֶׁמּוֹצְאִין בּוֹ צָרִךְ לַבֶּדֶק הַבַּיִת. מְנִיחִין אוֹתוֹ. וְהַשְּׁאָר נִמְכָּרִין בְּדַמֵּיהֶן וּנוֹפְלִין לְלִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת:

מסכת שקלים פרק ה

נִתְּנוּהָ חוֹפֵר שִׁיחִין הָיָה רַק לְקַבֵּעַ מְקוֹם הָרָאוּי לְחֻפֵּירַת שִׁיחִין) (תפא״י).

ג) אַרְבָּעָה חוֹתְמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ גַּ׳ לֹב׳ מִינֵי נְסָכִים שֶׁהָיוּ מְשַׁנִּין בְּדַמְקְדָּשׁ, שֶׁפֵּרֵט אוֹתוֹ וְלֹא אָמַר בְּהֵמָה לְמִזְבֵּחַ. וּנְכָסֵי לְבֶדֶק הַבַּיִת. הֲרֵי הַכֹּל לְבֶדֶק הַבַּיִת, **כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְהַמְקַדֵּשׁ סְתָם,** שֶׁאֹמַר כָּל נְכָסַי לְהַקְדֵּשׁ, **כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.** דְּכָל דָּבָר יְהֵא הַקְּדֵשׁ לְדָבָר הָראוּי לוֹ, בְּהֵמָה לְקָרְבָּן, וּשְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. **ח) הַמְקַדֵּשׁ נְכָסִים וּסְתָם קְדֻשָּׁה לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ** בְּהֵמָה שֶׁהָיוּ בָּהֶן מוּמִין, **שְׁמָנִים וְסוּלְתוֹת,** שֶׁהֵן רְאוּיִין לְמִזְבֵּחַ. **יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי עוֹלוֹת הַמִּין וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת,** וְנִבְקְבוֹת **יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת.** רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, זְכָרִים עַצְמָן יַקְרִיבוּ עוֹלוֹת, וּנְקֵבוֹת יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וְיָבִיא בְּדֶמְיֵהֶן עוֹלוֹת, וְשֹׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה שְׁנֵיהֶן, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חִלֵּק. אָמַר רַבִּי פִּפַּיס. שֶׁמֵּעְתִּי שֶׁהַמְקַדֵּשׁ בְּבָרוּשׁ, כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְהַמְקַדֵּשׁ סְתָם, כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. **ט) אַחַת לְשָׁלֹשִׁים יוֹם,** מְשַׁעֲרִין אֶת הַלִּשְׁכָּה, כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלָתוֹת מְאַרְבַּע, עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע. מִשָּׁלֹשׁ וְעָמְדוּ מְאַרְבַּע, יְסַפֵּק מְאַרְבַּע, שֵׁיֵּד הַקֹּדֶשׁ עַל הָעֲלִיּוֹנָה. וְאִם הִתְעִלְּעָה סֹלֶת, הִתְעִלְּעָה לוֹ. וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן, הֶחְמִיץ לוֹ. וְאֵינוֹ מְכַבֵּס אֶת מְעוּתָיו, עַד שֶׁיָּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרֻצֶּה. **פרק ה א** אֵלּוּ הֵן הַמְמֻנִּין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, יוֹחָנָן בֶּן פִּנְחָס עַל הַחוֹתְמוֹת, אֶחָיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַנְּסָכִים, מַתִּתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַפִּיסּוֹת הַגּוֹרָלוֹת מְהַכְּהֲנִים, מִי שֶׁיִּזְקְפָהוּ בַּעֲבוֹדָה.

ד) פִּתְחִיָּה הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַקִּינִּין** שֶׁזֶּה וְזֶה וְיוֹלֶדֶת הָיוּ צְרִיכִים לְהָבִיא, וְהָיוּ נוֹתְנִים הַמָּעוֹת לְשוֹפֵר שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ, וְהַמְמֻנִּים קוֹנִים בָּהֶן הַקִּנִּים. **פִּתְחִיָּה, זֶה** מִלְּשׁוֹן מְבִנְתְּוֹת פָּרֹשׁ, שֶׁזֶּהוּ מִקְרְבָּן מִינִי אַחֲשְׁוֵרוֹשׁ, וְתוֹסִ׳ שֶׁלֹּא לְמָנָה לְוָי, שֶׁחֵי כָּל הַרְבֵּה שָׁנִים. **אֶלָּא לְמָנָה נִקְרָא שְׁמוֹ פִּתְחִיָּה עַל הַקִּנִּין. פִּתְחִיָּה, שֶׁהָיָה פּוֹתֵחַ בְּדָבָרִים לְהָבִין דִּבְרֵי הַשּׁוֹאֵל, וְדוֹרֵשׁ** דַּלְפְּעָמִים עַל יְדֵי סְדוּר הָעִנְיָן מִשְּׁתֵּנָה הַדִּין, **וְיוֹדֵעַ שִׁבְעִים לְשוֹן לְפִי שֶׁהָיָה בְּאֵין לְהַקְרִיב.** אֶלָּא שֶׁלֹּא יָדְעוּ אֵיךְ לְסַדֵּר דִּבְרֵיהֶם, וְגַם אֶלָּא שֶׁלֹּא הֵבִינוּ לְשוֹן הַמְּדִינָה, וְגַם מְשוּם שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְזֶה חָכָם גָּדוֹל. כְּדַאֲמַרִינָן דְּסִתָּם הַקְּדֵשׁ אֲבוֹת (פ״ג מִשְׁנָה י״ח) כְּיָן וּפִתְחֵי נִדָּה הֵן הֵן גּוּפֵי הֲלָכוֹת, הֵן **בֶּן אֶחָיָה** הָיָה רוֹפֵא וּמְמֻנֶּה **עַל חוֹלֵי מָעַיִם** שֶׁהָיָה מְצוּי הַרְבֵּה בְּכֹהֲנִים, לְפִי שֶׁהוֹלְכִים וְחָפִים עַל הַרְצָפָה וְאוֹכְלִים בְּשַׂר קָדָשִׁים הַרְבֵּה וְשוֹתִים מַיִם, שֶׁהָיוּ אֶסּוּרִים לִשְׁתּוֹת יַיִן. **וְנוּחוּיָא חוֹפֵר שִׁיחִין** הָיָה מְמֻנֶּה עַל חוֹפְרֵי בּוֹרוֹת לְסִפֵּק מַיִם לְעוֹלֵי רְגָלִים. ז) **גַּבְיֵי בְּרוּז** הָיָה מְכָרֵיז בְּכָל בֹּקֶר בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, עַמְדוּ כֹּהֲנִים לְעֲבוֹדָתְכֶם, וּלְוִיִּים קוֹלוּ מִירֵיחוּ. ח) **בֶּן גַּבְרִי** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל נְעִילַת שְׁעָרִים** בְּעֶרֶב, דְּפִתְיְחִין בְּבֹקֶר. ט) **בֶּן בַּבִּי** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַפְּקִיעִין** רְצוּעָה שֶׁמְּחַלֶּקֶת בְּרֹאשָׁהּ לְרִצּוּעוֹת דַּקּוֹת לְהַלְקוֹת בָּהּ לְכֹהֲנִים וּלְלֵוִיִּים. לְאַלּוּ שְׁקִיעִים בְּמִקּוֹם מִשְׁמַרְתָּם שֶׁהָיוּ שוֹמְרִים בַּלַּיְלָה, וְהַכֹּהֲנִים הָיוּ שוֹמְרִים בְּגַּ׳ מְקוֹמוֹת, וְהַלְּוִיִּים בְּכַ״ד מְקוֹמוֹת. (מדות פ״ק א׳ משנה א׳), **וְהִירוּשָׁלַמִּי** מְפָרֵשׁ, שֶׁהָיָה מְמֻנֶּה עַל הַפְּתִילוֹת שֶׁל מְנוֹרָה וְשֶׁל הַשּׁוּלְחָנָה. י) **בֶּן אַרְזָא** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַצִּלְצָל** כְּלִי שִׁיר שֶׁקּוֹלוֹ חָזָק, וּכְשֶׁהָיוּ הַלְּוִיִּים שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ הָיוּ מִתְחִילִין בְּשִׁיר. כְּדִתְנַן בְּתָמִיד פְּרֶק ז׳ מִשְׁנָה ג׳. **הַגֶּרֶס בֶּן לֵוִי** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַשִּׁיר** שֶׁבַּבַּיִת, וְהוּא הָיָה מַתְחִיל וּמְסַיֵּם. יב) **בֵּית גַּרְמוּ** הָיוּ מְמֻנִּים **עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים** שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְּתִיבָה פְּרוּצָה, וְהָיוּ מְמַחִים עַל שְׁעוֹתָה וְלֶאֱפוֹתָה וְלִדְרוֹתוֹ מִן הַתַּנּוּר שֶׁלֹּא תִּשָּׁבֵר, וְלַעֲשוֹתוֹ שֶׁלֹּא תִּתְעַפֵּשׁ עַל שְׁבוּעַ הַבָּא. יג) **בֵּית אַבְטִינָס** הָיוּ מְמֻנִּים **עַל מַעֲשֵׂה** פְּטוּם **הַקְּטֹרֶת** שֶׁבְּכָל יוֹם, וְהָם יָדְעוּ הַעֲשֵׂה שֶׁמַּעֲלֶה עָשָׁן הַקְּטֹרֶת יָשָׁר בְּמִסֵּךְ. יד) **אֶלְעָזָר** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַפְּרוֹכוֹת** וְהָיוּ שָׁם י״ג פְּרוֹכוֹת בְּיֵ״ג שְׁעָרִים. טו) **וּפִנְחָס** הָיָה מְמֻנֶּה **עַל הַמַּלְבּוּשׁ** שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ, שֶׁעָל פִּיו נַעֲשֶׂה בְּצוּר וּבְרִבּוּעַ לְכֹהֲנִים בְּשֶׁעָה עֲבוֹדָה, וּבְשֶׁעוֹת אַחֵר הָעֲבוֹדָה, וְהָיָה מְמֻנֶּה לְשָׁמְרָם בְּלִשְׁכוֹת לְקַבֵּל לְבוּשִׁיהֶן לְכָךְ. **ב) אין פוחתין משלשה גזברין,** שֶׁל יָדָם, וְהֵם פּוֹדִים הַהֶקְדֵּשׁוֹת, וְכָל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ נַעֲשֵׂית בְּיָדָם. **ומשבעה אמרכלין,** שֶׁמַּפְקִידִין הָ